

7. Irodalom és művészet

Az alábbi képeken olyan alakok láthatók, akik egy-egy irodalmi alkotásban is megjelennek. Nevüket kiemeltük a 2. oszlopban. Nevezze meg azon irodalmi mű szerzőjét és címét, amelyben szerepelnek! (Helyes válaszonként 0,5 – 0,5 pont)

		szerző	a mű címe
	görög váza – Nessus elrabolja Déianeirát Museum of Fine Arts, Boston		
	Laokoón-csoport Vatikáni Múzeum, Róma		
	... Szkülla és Kharübdisz között (Alessandro Allori) Olaszországi freskó fényképe		
	Paolo és Francesca (Anselm Feuerbach) Schackgalerie, München		

Az elérhető pontszám:	4
Az elért pontszám:	

2. Latin örökség

Mit jelentenek az ismert latin kifejezések (A) és műfajok (B)? Kihez vagy kikhez kapcsolhatók? Töltsd ki a táblázat üresen maradt részeit!

(Helyes válaszelemenként 0,5 – 0,5 pont)

A)	jelentése	szerző(k)
Odi et amo.		
Carpe diem!		
Sapere aude!		
Ora et labora!		

Az elérhető pontszám:	4
Az elért pontszám:	

B)	műfaj	a szó magyar jelentése	ókori szerző
	epódus		
	idill		
	carmen		
	fabula		

Az elérhető pontszám:	4
Az elért pontszám:	

- 5) **Olvassa el figyelmesen Q. Horatius Flaccus *Ars poetica* című alkotásának részletét** (Muraközy Gyula fordításában), majd fogalmazza meg röviden: **miket tart a szerző fontosnak a költői mesterségben!**

Hat konkrét választ várunk – egyenként 1-1, összesen 6 pontért!

„...Tárgyat erőtközhöz képest válasszatok, írók!
Fontolgassa soká ki-ki, hogy mit bír meg a válla
és mit nem. Kiszemelt tárgyat aki győzi erővel,
azt a világos rend s ékes szó el sose hagyja.
Az lesz bája – ha jól látom – meg erénye e rendnek,
hogy most annyit mond csak, amennyit mondani most kell,
mást mellőz, s a jelen perctől későbbre halaszt el.
Óvatosan, finoman kapcsolja a szókat, emelje
ezt ki, kerülje amazt, aki verset költeni készül.
Akkor szól sz helyesen, ha a közkeletű szavak újként
hatnak ügyes módon kapcsolva. Ha készlet a szükség,
hogy nevet adj újabb dolgoknak, költve olyan szót,
mit nemigen hallott a kötényes, régi Cethegus,
megteheded, kapsz rá jogot, ám túlzásba ne essél. ...”

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

5) Mitológia

Pótolja a hiányzó szavakat, neveket, kifejezéseket – egyenként 0,5 pontért!

Ilion neve szerepel a trójai mondakörben is.

A két lánytestvér közül Heléné Mükéné királyának, ... hitvese lett.

A másik lány, Klütaimnésztra, a később toborzott görög hadak fővezéréhez,

..... ment feleségül. A bonyodalmak a viszály istennője, ...

miatt kezdődtek. Őt ugyanis ..... Péleusz és Thetisz .....

Úgy állt bosszút, hogy a ..... kertjéből szerzett .....

ráírta: „A .....!” Három istennő vetélkedett a „címért”: Héra,

..... és Pallasz ..... Zeusz a trójai .....

királyfit kérte meg: legyen „döntőbíró”. Ő ..... ítélte a „jutalmat”.

Az elérhető pontszám:	6
Az elért pontszám:	

4) Írja a megfelelő helyre a táblázatban az **istenek** és az **istennők** nevét!

Diana, Pallasz Athéné, Jupiter, Héra, Venus, Minerva, Héphaisztosz, Flora, Janus, Dionüszosz, Pluto, Aphrodité, Apollón, Poszeidón, Hadész, Bacchus, Zeusz, Juno, Hermész, Vulcanus. Minden jó válaszáért **0,5** pontot kaphat.

g ö r ö g	r ó m a i

Az elérhető pontszám:	10
Az elért pontszám:	

7) **Egészítse ki a thébai mondakör** részletének hiányzó elemeit, egyenként **0,5** pontért!

Laiosz király és ..... jóslatot kap Delphoiból: gyermekük születik, aki felnövekedvén megöli....., és feleségül veszi ..... Mindketten nagyon félnek a jóslat beteljesedésétől, ezért a világra jött kisgyermek bokáját ....., így lesz a neve ..... (Dagadtlábú). A király megparancsolja egy szolgájának, hogy ..... a fiút, de ő nem teljesíti a parancsot, hanem átadja a ..... - i pásztoroknak, ők pedig elviszik a királyi udvarba. Itt is nevelkedik – szinte családtagként. Később – mint felnőtt férfi – kíséretével ..... városának közelébe jut. Ő szabadítja meg a lakókat a ....., ezért a nép hálából..... választja. Házasságából ..... gyermek származik: két ..... és ..... lány. Ez a mondakör ..... tragédiáinak alapja.

Az elérhető pontszám:	7
Az elért pontszám:	

5. Mítoszok

Nevezze meg a jelvényei alapján a görög istenek nevét és feladatkörét!

(Minden jó sor 1 pont!)

Név	Jelvény	Feladatkör
	lant, babér	
	szárnyas saru, kalap, hírnökből, kakas	
	sisak, páncél, dárda, pajzs, gránátalma, olajfa, bagoly, kigyó	
	holdsarló hajdís, íj, nyíl, lándzsa, kutya, szarvas	
Elérhető pontszám		4
Elért pontszám		

6. Mítoszok – mondák

a/ Egészítse ki a táblázatot a hiányzó adatokkal!

(Minden jó megoldás 0,5 pontot ér.)

Ki volt? Miről nevezetes?	Név
Költő és bűvös erejű muzsik, Eurüdikét, feleségét fel akarta hozni az alvilágból.	
	Héraklész
	Hermész
Zeusz lánya, a bölcsesség, az igazságosság és a jog istennője, a mesterségek és a művészetek patrónája, városvédő.	
	Déméter

Elérhető pontszám	2,5
Elért pontszám	